

Udskriftsdato: 24. december 2025

VEJ nr 10060 af 25/11/2019 (Historisk)

Vejledning om visitation af uddannelseshjælpsmodtagere

Ministerium: Beskæftigelsesministeriet

Journalnummer: Beskæftigelsesmin.,
Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering J.nr.19/17247

Senere ændringer til forskriften

VEJ nr 9203 af 23/03/2021

Vejledning om visitation af uddannelseshjælpsmodtagere

Denne vejledning har til formål at give et overblik over visitationsgrupper og visitationsprocessen, som skal foretages i kommunerne.

Vejledningen erstatter tidligere udsendt skrivelse nr. 9080 af den 3. februar 2014 og er opdateret i forhold til lov om en aktiv beskæftigelsesindsats (LAB), lov nr. 748 af 7. maj 2019 med den tilhørende bekendtgørelse (BAB).

Visitation af unge uddannelseshjælpsmodtagere

Uddannelseshjælpsmodtagere er unge under 30 år uden en erhvervskompetencegivende uddannelse. Det vil sige unge, der ikke har gennemført en erhvervsuddannelse, en erhvervsgrunduddannelse (EGU, som er et spor i Forberedende Grunduddannelse - FGU) eller en videregående uddannelse.

Uddannelseshjælpsmodtagere er en sammensat gruppe med forskellige behov og forudsætninger. De har derfor behov for en målrettet og individuel indsats, der kan give hver enkelt de bedste muligheder for at påbegynde og gennemføre en uddannelse.

Hvis der ikke fra starten sker en grundig afdækning og vurdering af de unges uddannelsespotentiale, er der risiko for, at de unge ikke får den rigtige indsats og derfor får en længere vej til at gennemføre en ordinær uddannelse.

Derfor skal der foretages en tidlig og grundig visitation af uddannelseshjælpsmodtagere, som skal danne udgangspunkt for den videre indsats. Udgangspunktet er, at den endelige visitation sker efter visitationsperioden på tre måneder.

Visitationsgrupper

Visitationen af unge under 30 år uden en erhvervskompetencegivende uddannelse skal baseres på en samlet vurdering af den unges uddannelsesmæssige ressourcer, kompetencer og udviklingsmuligheder. På baggrund af disse vurderes den unges konkrete uddannelsesparathed. Kommunen skal indplacere den unge som **uddannelsesparat** eller **aktivitetsparat**. I udgangspunktet mødes alle unge som uddannelsesparate og er uddannelsesparate gennem hele visitationsperioden på 3 måneder.

Faktaboks 1: Visitationsgrupper for uddannelseshjælpsmodtagere

Åbenlyst uddannelsesparat

En ung, der ved den første visitationssamtale vurderes ikke at have nogen barrierer - og som derfor ikke har behov for hjælp og støtte - i forhold til at starte på en uddannelse og gennemføre denne på almindelige vilkår.

Uddannelsesparat

En ung, der vurderes – med den rette støtte og aktive indsats – at kunne påbegynde en uddannelse inden for ca. 1 år og gennemføre denne uddannelse på almindelige vilkår.

Aktivitetsparat

En ung, der ikke vurderes at være uddannelsesparat, fordi vedkommende har problemer af faglig, social og/eller helbredsmæssig karakter. Aktivitetsparate unge har behov for ekstra støtte og hjælp i længere tid end ca. 1 år, inden de kan påbegynde en uddannelse, som de kan gennemføre på almindelige vilkår.

I vurderingen af den unges uddannelsesparathed skal kommunen inddrage en række faktorer, der har betydning for sandsynligheden for, at den unge gennemfører en uddannelse.

Faktaboks 2: Faktorer, der kan have betydning for sandsynligheden for, at en ung gennemfører en uddannelse

Motivation i forhold til uddannelse, fx

Den unges generelle trivsel

Den unges selvtillid og selvværd

Den unges forventninger, hvor ser den unge sig selv i den kommende tid

Social baggrund

Forældrenes engagement i den unge

Forældrenes uddannelsesbaggrund

Forældrenes tilknytning til arbejdsmarkedet under opvæksten

Uddannelsesunderstøttende netværk, herunder omgangskredsens uddannelsesbaggrund og holdning til uddannelse

Boligsituation og afstand til uddannelsesstilbud

Økonomisk situation

Negative livsbegivenheder (fx forældres død)

Familiemæssige problemer

Faglighed

Præstationer og holdninger fra grundskolen

Frafald fra tidligere påbegyndte uddannelser

Organisationsarbejde, frivilligt arbejde mv.

Helbred

Psykiske problemer

Misbrug

Søvn, kost og motion

Visitationsproces

Visitationen af unge er en måde at arbejde med vurdering af de unges kompetencer og ressourcer på i kommunerne. Visitationen adskiller sig fra den tidligere matchkategorisering. I dag skal vurderingen i forhold til visitation være en længere og løbende proces, hvor den unges ressourcer og behov allerede fra uge 1 og 3 måneder frem afklares, og der samtidigt arbejdes aktivt med den unges udvikling for at få afdækket kompetencer og ressourcer.

Første møde med den unge inden for 7 dage

Inden for de første 7 dage efter henvendelsen til kommunen om hjælp skal alle unge under 30 år uden en erhvervskompetencegivende uddannelse have en samtale. Her skal kommunen påbegynde visitationen og med udgangspunkt i den unges ressourcer og udfordringer drøfte vejen til uddannelse med den unge, og arbejdet med uddannelsespålægget igangsættes.

Ved den første samtale skal personer, der vurderes ikke at have barrierer i forhold til uddannelse, og derfor ikke har behov for særlig støtte og indsats for at påbegynde en uddannelse, som de kan gennemføre, visiteres åbenlyst uddannelsesparate. Disse personer skal med det samme have et uddannelsespålæg og det skal gøres klart for de unge, at de i videst muligt omfang skal forsørge sig selv frem til uddannelsesstart. Dette indebærer:

- 1) De skal være aktivt jobsøgende og løbende registrere deres jobsøgningsaktiviteter i en joblog på Jobnet og skal have et cv.
- 2) De kan få hjælp til jobsøgning, hvis der er behov herfor.
- 3) Hvis de ikke kan forsørge sig selv, skal de arbejde for deres ydelse frem til uddannelsesstart.

Ligeledes kan kommunen - i helt særlige tilfælde - ved den første samtale vurdere, at den unge har så svære sociale og/eller helbredsmæssige udfordringer, at personen uden tvivl er aktivitetsparat.

Alle personer, der ved den første samtale ikke vurderes åbenlyst uddannelsesparat eller aktivitetsparat, skal mødes som uddannelsesparate og gennemgå en grundigere visitation i 3 måneder. For disse unge skal den første samtale dermed resultere i, at

- Uddannelsespålæggets trin 1 igangsættes, dvs. at den unge pålægges at overveje relevante uddannelsesmuligheder
- Der iværksættes konkrete aktiviteter for den unge, der understøtter den unges arbejde med uddannelsespålægget og som ligeledes kan bidrage til at afdække den unges ressourcer og behov, fx:
 - Brobygningsforløb
 - Vejledning og opkvalificering af faglig eller social art
 - Snusepraktik på uddannelser
 - Virksomhedspraktik
- Der planlægges en læse-, skrive- og regnetest, hvis den unge ikke har gennemført ungdomsuddannelse (testen skal gennemføres senest efter en sammenhængende periode 1 måned efter første henvendelse til kommunen om hjælp)

Grundig afdækning af den unges ressourcer og udfordringer inden for tre måneder

Den grundigere visitation indebærer, at de unge bør have mindst to yderligere samtaler inden for tre kalendermåneder fra første henvendelse til kommunen om hjælp.

Samtalerne suppleres med en aktiv indsats samt læse-, skrive- og regnetest og undervisning, hvis testen viser et behov herfor. Formålet er grundigt at afdække ressourcer og udfordringer i forhold til uddannelse

for at kunne planlægge den rette indsats, således at den unge støttes og hjælpes til at overkomme barrierer på vejen hen imod uddannelse.

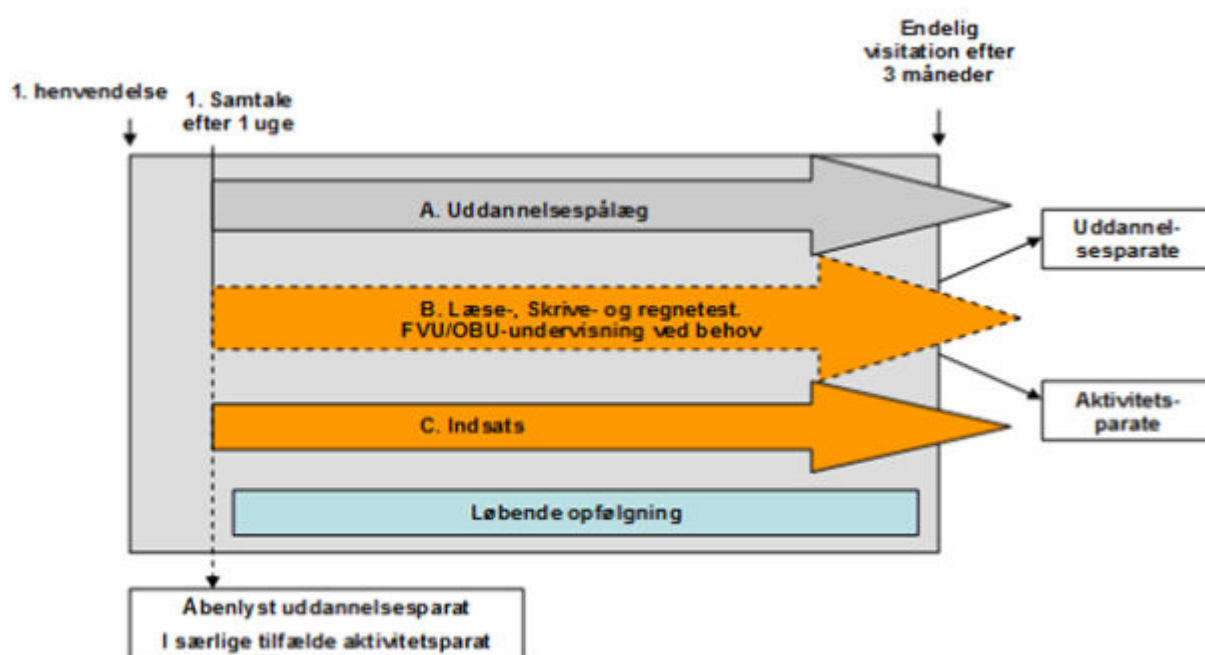
Samtalerne tilrettelægges, så de bedst muligt følger op på og understøtter den igangsatte indsats og progressionen i den unges vej mod at påbegynde en uddannelse.

Efter tre kalendermåneder fra den første henvendelse om hjælp til kommunen skal den unge visiteres endeligt som uddannelses- eller aktivitetsparat.

Hvis den unge på baggrund af den igangsatte indsats (herunder læse-, skrive- og regnetest og evt. undervisning samt de gennemførte samtaler) vurderes med den rette indsats at kunne påbegynde en uddannelse inden for ca. 1 år og gennemføre denne på ordinære vilkår, er vedkommende uddannelsesparat. Der henvises i øvrigt til nedenstående afsnit om uddannelsesparate unge.

Hvis den unge på baggrund af den igangsatte indsats og samtaler vurderes at have problemer af faglig, social og/eller helbredsmæssig karakter, der betyder, at vedkommende har behov for støtte og hjælp i længere tid end ca. 1 år, inden de kan påbegynde en uddannelse, er den unge aktivitetsparat.

Oversigt over visitationsprocessen

Uddannelsesparate unge

Uddannelsesparate unge er unge, der, på baggrund af ovenstående grundige afdækning af den unges ressourcer og udfordringer, vurderes at kunne påbegynde en uddannelse inden for ca. et år og gennemføre denne uddannelse på ordinære vilkår.

Sigtet er, at de unge mødes med troen på, at de inden for en overskuelig tidshorisont vil kunne blive i stand til at påbegynde og gennemføre en uddannelse på almindelige vilkår - og samtidig give kommunerne mulighed for og tid til at arbejde med de unge og dermed ruste de unge bedst muligt til at kunne gennemføre uddannelsen.

Intentionen er, at uddannelsesparate unge er på uddannelseshjælp kortest mulig tid. De skal have den nødvendige hjælp og støtte til at overkomme eventuelle barrierer på vej mod ordinær uddannelse.

Vurderes det, at en ung vil kunne overvinde eventuelle udfordringer på vej mod uddannelse inden for en overskuelig tidshorisont er det afgørende, at der hurtigst muligt iværksættes den hjælp og støtte, som unge uddannelsesparate må have behov for og som kan ruste den unge til ikke bare at påbegynde, men også gennemføre uddannelsen.

Derfor er sigtet også, at unge, der kan visiteres endeligt som uddannelsesparate, skal i gang med et aktivt forløb frem mod uddannelsesmålet, hurtigst muligt. Uddannelsesparate unge skal på kort sigt være i stand til at deltage aktivt i en indsats rettet mod uddannelse. Er danskkundskaber en udfordring vil et tilbud om en virksomhedsrettet indsats kunne bidrage til at øge den unges sprogkundskaber, så vedkommende opnår tilstrækkelige danskkundskaber til at kunne gennemføre en uddannelse. Manglende danskkundskaber vil ikke i sig selv kunne medføre, at den unge ikke skal anses for at være uddannelsesparat.

I forbindelse med visitationen og vurderingen af den unges uddannelsesparathed bør der således lægges vægt på, om den unge på kort sigt vil kunne:

- deltage i sociale sammenhænge og indgå i fællesskaber, fx i forbindelse med uddannelse/job
- transportere sig til og fra uddannelsesrettede aktiviteter
- deltage i læse-, skrive- eller regnekurser
- deltage i virksomheds- og snusepraktikker
- tage småjobs/fritidsjobs
- i princippet kunne deltage i tilbud ugens 5 dage

Unge, der på baggrund af fx deres helbredssituation på kort sigt ikke vil kunne deltage i en uddannelsesrettet indsats eller andre af ovenstående punkter, bør derfor ikke visiteres som uddannelsesparate.

Ankestyrelsen fastslår i principafgørelse 50-14, at oplysninger, som den unge kommer med, der kan have betydning for indplaceringen, skal undersøges nærmere, inden der foretages indplacering.

Unge på barsel

Unge på barsel m.v. får et barselstillæg fra det tidspunkt, hvor de opfylder betingelserne for at have en rimelig grund til ikke at udnytte deres arbejdsmuligheder, jf. lov om aktiv socialpolitik § 13, stk. 7, nr. 4. Det vil sige mindst 4 uger før forventet fødsel. Der skal ikke ske omvisitation til aktivitetsparat. Jobcenteret skal inden for 3 måneder før barselsperiodens afslutning tilbyde en samtale. Dette skal sikre, at den barslende har fokus på, hvad der skal ske efter barselsperioden.

Forny et visitation

Der skal ske forny et visitation, hvis der sker væsentlige ændringer i den unges forhold, eller hvis der fremkommer nye oplysninger, der kan have betydning for vurderingen. Det er dermed ikke et krav, at der skal ske en forny et vurdering ved hver samtale.

Der skal ikke påbegyndes et nyt visitationsforløb, når en ung, der er færdigvisiteret i en kommune, flytter til en anden kommune. Se Ankestyrelsens principafgørelse 86-15.

Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, den 25. november 2019

LOTTE HORSHOLT

/ Anders Terp Bekhøj